

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 11. julija 2006*

V zadevi C-205/03 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 13. maja 2003,

Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN), prej Federación Nacional de Empresas de Instrumentación Científica, Médica, Técnica y Dental, s sedežem v Madridu (Španija), ki jo zastopata J.-R. García-Gallardo Gil-Fournier in D. Domínguez Pérez, odvetnika,

pritožnica,

druga stranka v postopku je

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata W. Wils in F. Castillo de la Torre, zastopnika, skupaj z J. Rivas de Andrésom in J. Gutiérrez Gisbertom, odvetnikoma, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka v postopku na prvi stopnji,

* Jezik postopka: španščina.

ob intervenciji

Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irska, ki ga zastopata M. Bethell, zastopnik, skupaj z G. Barlingom, QC, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

Kraljevine Španije, ki jo zastopajo N. Díaz Abad, L. Fraguas Gadea in F. Díez Moreno, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenienta v pritožbenem postopku,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, P. Jann, C. W. A. Timmermans in A. Rosas, predsedniki senatov, J.-P. Puissochet, R. Schintgen, sodnika, N. Colneric, sodnica, S. von Bahr (poročevalec), J. Klučka, U. Löhmus in E. Levits, sodniki,

generalni pravobranilec: M. Poiares Maduro,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. septembra 2005,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 10. novembra 2005

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Federaci3n Espa1ola de Empresas de Tecnolog3a Sanitaria (v nadaljevanju: FENIN) s prito1bo predlaga razveljavitev sodbe Sodi11a prve stopnje Evropskih skupnosti z dne 4. marca 2003 v zadevi FENIN proti Komisiji (T-319/99, Recueil, str. II-357, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je le-to zavrnilo njeno to1bo za razglasitev ni1nosti odlo1be Komisije z dne 26. avgusta 1999, s katero je bila zavrnjena prito1ba, ki jo je vlohila proti 26 javnim subjektom, med njimi so tri ministrstva, ki zagotavljajo upravljanje nacionalnega zdravstvenega sistema (Sistema Nacional de Salud, v nadaljevanju: SNS), ker ti subjekti (v nadaljevanju: subjekti, ki upravljajo SNS) niso podjetja za namene uporabe 1lena 82 ES (v nadaljevanju: izpodbijana odlo1ba).

Dejansko stanje

- ² Dejansko stanje, kot izhaja iz izpodbijane sodbe, je mogo1e povzeti, kot sledi.
- ³ FENIN je zdru1enje, v katerem je zbrana ve1ina podjetij, ki tr1ijo sanitarni material, zlasti medicinske instrumente, ki se uporabljajo v bolni1nicah v 1paniji. 1lani tega zdru1enja prodajajo ta material zlasti subjektom, ki upravljajo SNS. Prodaja sanitarnega materiala slednjim predstavlja ve1 kot 80 % prometa podjetij, ki so 1lani FENIN.

- 4 FENIN je decembra 1997 Komisiji Evropskih skupnosti poslalo prijavo v zvezi s sistematičnimi zamudami pri plačilu subjektov, ki upravljajo SNS, saj te zamude po njegovem mnenju pomenijo zlorabo prevladujočega položaja v smislu člena 82 ES. Zatrnilo je, da ti subjekti svoje dolgove do svojih članov poravnava s povprečno 300-dnevno zamudo, medtem ko dolgove do drugih izvajalcev storitev poravnava v mnogo razumnejših rokih. To diskriminacijo naj bi pojasnjevalo dejstvo, da člani FENIN ne morejo izvajati poslovnega pritiska na te subjekte, saj imajo ti prevladujoč položaj na španskem trgu sanitarnega materiala.
- 5 Komisija je s sporno odločbo zavrnila navedeno prijavo, ker po eni strani subjekti, ki upravljajo SNS, ne delujejo kot podjetja, kadar sodelujejo pri upravljanju storitev javnega zdravstva, in ker po drugi strani njihove lastnosti kupcev ni mogoče razmejiti od uporabe sanitarnega materiala po njegovem nakupu. Zato ti subjekti, po mnenju Komisije, ne delujejo kot podjetja v smislu konkurenčnega prava Skupnosti, kadar kupujejo sanitarni material, in se zanje ne uporabljata člena 81 ES in 82 ES.

Tožba pred Sodiščem prve stopnje in izpodbijana sodba

- 6 Z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje 10. novembra 1999, je FENIN vložilo tožbo za razglasitev ničnosti sporne odločbe.
- 7 V podporo svoje tožbe je FENIN uveljavljalo tri tožbene razloge, prvič, kršitev pravic do obrambe s strani Komisije, drugič, zmotno uporabo prava ali kršitev pooblastila

za odločanje po prostem preudarku pri uporabi členov 82 ES in 86 ES in, tretjič, pomanjkanje obrazložitve in nepreglednost sporne odločbe.

- 8 Sodišče prve stopnje je najprej zavrnilo drugi tožbeni razlog v zvezi z uporabo členov 82 ES in 86 ES in v točki 40 izpodbijane sodbe razsodilo, da subjekti, ki upravljajo SNS, ne delujejo kot podjetja, kadar kupujejo sanitarni material od članov FENIN z namenom, da bi članom SNS zagotovili brezplačne zdravstvene storitve. Sodišče prve stopnje je menilo, da ta sklep izhaja iz situacije, opisane v točki 39 te sodbe, v skladu s katero SNS deluje v skladu z načelom solidarnosti tako pri svojem načinu financiranja s socialnimi dajatvami in drugimi državnimi prispevki kot pri brezplačnem zagotavljanju storitev svojim članom na podlagi univerzalnega kritja, tako da subjekti, ki upravljajo SNS, ne delujejo kot podjetja, ko upravljajo zdravstveni sistem.
- 9 Sodišče prve stopnje je v točkah od 41 do 44 izpodbijane sodbe navedlo, da trditev, da španske javne bolnišnice, ki pripadajo SNS, vsaj občasno ponujajo plačljive storitve osebam, ki niso njeni člani, in zlasti tujim turistom, ni bila uveljavljena pred Komisijo in je bila pred njim prvič omenjena šele na stopnji replike. Zato je razsodilo, da te trditve ni mogoče upoštevati pri nadzoru zakonitosti sporne odločbe.
- 10 Dalje, Sodišče prve stopnje je zavrnilo prvi tožbeni razlog kršitve pravic do obrambe potem, ko je v točkah 49 in 50 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila Komisija upravičena zavrnuti prijavo, ki jo je prejela, ker subjekti, ki upravljajo SNS, ne delujejo kot podjetja v smislu člena 82 ES. Sodišče prve stopnje je presodilo, da zato ni bilo potrebno, da Komisija preuči druge vidike prijave.

- 11 Nazadnje, glede tretjega tožbenega razloga v zvezi s pomanjkanjem obrazložitve in nepreglednostjo sporne odločbe iz točk 58 in 59 izpodbijane sodbe izhaja, da je po mnenju Sodišča prve stopnje Komisija navedla pravne preudarke, ki so pomembni v strukturi te odločbe. Potem ko je opozorilo, da Komisija ni bila dolžna oblikovati stališča o vseh trditvah, navedenih v utemeljitev prijave, je Sodišče prve stopnje sklepalo, da navedena odločba ni pomanjkljivo obrazložena. V zvezi z domnevno nepreglednostjo odločbe je Sodišče prve stopnje v točki 63 navedene sodbe presodilo, da je Komisija spoštovala edino obveznost, ki jo je imela v tem primeru, namreč da je dovolilo FENIN, da pisno predloži pripombe v odgovor na prvotno stališče Komisije.
- 12 Ker je Sodišče prve stopnje zavrnilo tri tožbene razloge, ki jih je uveljavljalo FENIN v podporo svoje tožbe, je zato zavrnilo tožbo v celoti.

Pritožba

Predlogi strank in ničnostni razlog

- 13 FENIN Sodišču predlaga, naj:

- razveljavi izpodbijano sodbo in

- Komisiji naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Sodiščem prve stopnje.

14 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo razglasi za deloma nedopustno;

– v preostalem delu pritožbo zavrne in

– FENIN naloži plačilo stroškov.

15 Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska ter Kraljevina Španija, ki jim je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 17. oktobra 2003 dovoljena intervencija v podporo predlogom Komisije, predlagata zavrnitev pritožbe, deloma kot nedopustne in deloma kot neutemeljene, ter naložitev stroškov FENIN.

16 FENIN v utemeljitev svoji pritožbi uveljavlja en sam pritožbeni razlog, da je Sodišče prve stopnje zmotno uporabilo pojem „podjetje“ v smislu pravil Pogodbe ES o konkurenci. Ta pritožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov.

17 V prvem delu pritožbenega razloga FENIN zatrjuje, da Sodišče prve stopnje nepravilno ni ocenilo, da je dejavnost nakupa sama po sebi gospodarska dejavnost, ki jo je mogoče razmejiti od storitev, ki se opravijo po njej, in da morajo biti zato subjekti, ki upravljajo SNS, podvrženi navedenim pravilom o konkurenci.

- 18 FENIN v drugem delu pritožbenega razloga, ki ga uveljavlja podredno, zatrjuje, da bi Sodišče prve stopnje moralo šteti, da je dejavnost nakupa gospodarske narave in da zato zanjo veljajo pravila o konkurenci, ker je tudi poznejša dejavnost, to je zagotavljanje zdravstvenih storitev, iste narave.

Pritožba

Dopustnost

- 19 Komisija podaja ugovor nedopustnosti, ki se nanaša le na drugi del pritožbenega razloga, ki ga uveljavlja FENIN.
- 20 Komisija najprej trdi, da so navedbe, na katerih temelji drugi del pritožbenega razloga in ki naj bi bile prvič uveljavljane v pritožbenem postopku, prepozne. Dalje zatrjuje, da je FENIN vedno priznavala, da so dejavnosti subjektov, ki upravljajo SNS, izključno socialne. Končno Komisija meni, da ta drugi del postavlja vprašanje presoje dejanskega stanja, ki ga ni mogoče obravnavati pred Sodiščem v okviru preizkusa pritožbe.
- 21 Ugotoviti je treba, da je, kot je pravilno poudarila Komisija, FENIN v pritožbenem postopku prvič uveljavljalo gospodarsko naravo dejavnosti storitev zdravstvene

oskrbe subjektov, ki upravljajo SNS, zvezo med nakupom materiala in njegovo poznejšo uporabo ter posledice, ki izhajajo iz narave te dejavnosti nakupa.

- 22 Iz tega sledi, da je treba drugi del edinega pritožbenega razloga, ki ga je uveljavljalo FENIN, zavreči kot nedopustnega.

Temelj

– Trditve strank

- 23 FENIN v podporo prvega dela pritožbenega razloga navaja, da je Sodišče prve stopnje sprejelo preozko definicijo pojma gospodarske dejavnosti, ko je menilo, da je ta nujno sestavljena iz ponudbe proizvodov ali storitev na določenem trgu, in iz te definicije izključilo vse dejavnosti nakupa. Po njenem mnenju naj bi pristop Sodišča prve stopnje številnim subjektom dopuščal, da se izognejo pravilom Pogodbe s področja konkurence, tudi če bi ravnanje teh subjektov vplivalo na konkurenco.
- 24 Komisija zatrjuje, da prav ponujanje proizvodov ali storitev na določenem trgu označuje pojem gospodarske dejavnosti, in ne dejavnost nakupa kot taka. Zato naj ne bi bilo treba transakcije nakupa razmejiti od uporabe, za katero je kupljeno blago namenjeno.

– Presoja Sodišča

- 25 Sodišče prve stopnje je v točki 35 izpodbijane sodbe pravilno opozorilo, da pojem „podjetje“ v smislu prava konkurence zajema vse subjekte, ki opravljajo gospodarsko dejavnost, ne glede na njihovo pravno obliko in njihov način financiranja (sodbi z dne 23. aprila 1991 v zadevi Höfner in Elser, C-41/90, Recueil, str. I-1979, točka 21, in z dne 16. marca 2004 v združenih zadevah AOK-Bundesverband in drugi, C-264/01, C-306/01, C-354/01 in C-355/01, Recueil, str. I-2493, točka 46). V skladu s sodno prakso Sodišča je v točki 36 navedene sodbe prav tako poudarilo, da dejstvo ponudbe blaga ali storitev na določenem trgu označuje pojem gospodarske dejavnosti (sodba z dne 18. junija 1998 v zadevi Komisija proti Italiji, C-35/96, Recueil, str. I-3851, točka 36).
- 26 Sodišče prve stopnje je v točki 36 izpodbijane sodbe iz tega pravilno sklepalo, da za namene presoje narave te dejavnosti nakupa ni treba razmejiti dejavnosti nakupa proizvoda od poznejše uporabe, kar je bilo storjeno, in da gospodarska ali negospodarska narava poznejše uporabe kupljenega proizvoda nujno določa naravo dejavnosti nakupa.
- 27 Iz tega sledi, da je kot neutemeljenega treba zavrni prvi del edinega pritožbenega razloga, ki ga je uveljavljalo FENIN v podporo svoji pritožbi, v skladu s katerim je dejavnost nakupa subjektov, ki upravljajo SNS, sama po sebi gospodarska dejavnost, ki jo je mogoče ločiti od storitev, ki se zagotavljajo po njej, in ki bi jo kot tako Sodišče prve stopnje moralo preučiti ločeno.
- 28 Glede na navedene preudarke je treba zavrni pritožbo kot deloma nedopustno in deloma neutemeljeno.

Stroški

²⁹ V skladu s členom 69(2), prvi pododstavek, Poslovnika, ki se na podlagi člena 118 tega poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se FENIN naloži plačilo stroškov, in ker to s pritožbenim razlogom ni uspelo, se mu naloži plačilo stroškov postopka na tej stopnji. Na podlagi člena 69(4), prvi pododstavek, države članice in institucije, ki se kot intervenienti udeležijo postopka, nosijo svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Federación Española de Empresas de Tecnología Sanitaria (FENIN) se naloži plačilo stroškov postopka na tej stopnji.**
- 3. Združeno kraljestvo Velika Britanija in Severna Irska ter Kraljevina Španija nosita svoje stroške.**

Podpisi